

A Boston Megnevezési Teszt magyar nyelvű eredményei - az egészséges és afáziás személyek teljesítményének összehasonlítása

Molnár-Tóth Alinka^{1,2} - Ivaskó Lívია^{2,3} - Jakab Katalin¹ - Vécsei László^{1,4}

1: SZTE ÁOK Neurológiai Klinika

2: SZTE BTK Fejlődéses és Neuropragmatikai Kutatócsoport

3: MTA-DE-SZTE Elméleti Nyelvészet Kutatócsoport

4: MTA-SZTE Idegtudományi Kutatócsoport

Az előadás célja, hogy a Boston Naming Test (Kaplan, Goodglass, Weintraub, 2001) magyar nyelvű eredményeit bemutassa, valamint összehasonlítsa az egészséges és afáziás személyek teljesítményét mind kvalitatív, mind kvantitatív szempontok alapján.

Az újabb kognitív szemantikai kutatások eredményei alapján egyre árnyaltabb megkülönböztetéseket lehet tenni, ha a megnevezési képesség jellemzéséről van szó (Lindenberg, Fangerau, Seitz 2007; Hickok, Poeppel 2004; 2007). Ez azzal a következménnyel jár, hogy a korábbi, a nyelvi képesség jellemzésére szolgáló funkciók gyűjtőfogalomként váltak (Blumstein, Amso, 2013). Így van ez a megnevezési képesség esetében is, hiszen több kognitív alrendszer összehangolt működésére van szükség a folyamat sikeres kivitelezéséhez.

A vizsgálatunk során a Boston Naming Test-et (Kaplan és mtsai, 2001) alkalmaztuk, mely egy nemzetközileg elfogadott és gyakran használt teszteljárás, mely elsősorban az agysérülést követő nyelvi deficitok pontosabb feltárására szolgál, ahol 60 sematikus rajzot kell a vizsgálati személynek megneveznie. A kutatásba 337 egészséges személyt vontunk be a KSH utolsó népszámlálási adatainak megfelelően, így mintánk reprezentatív a magyar lakosság nemi, életkori és iskolázottsági mutatóira nézve. Továbbá 54 afáziás személyt vizsgáltunk meg. Minden beteg a SZTE ÁOK Neurológiai Klinika Neurorehabilitációs Osztályán tartózkodott a teszt felvételekor.

Az előadás során bemutatom, hogy a magyar anyanyelvű személyek (egészséges, afáziás) válaszadását hogyan befolyásolta a nem, az életkor, illetve az iskolázottság, valamint kitérek a válaszok kvalitatív szempontú elemzésére is. Megmutatom, hogy a két vizsgálati csoport teljesítményében hasonlóságokat lehet felfedezni a problémamegoldó stratégiákat illetően, ha a feladathelyzet során olyan elemmel találkozunk, amelynek megnevezése valamely oknál fogva nehézséget jelent számukra. Továbbá kitérek arra is, hogy a kulturális és nyelvi sajátosságok hogyan befolyásolják a teszt alkalmazhatóságát. Összességében eredményeink megerősítik azt a feltételezést, miszerint az (anomias) afáziás személyek nyelvi veszteségének természete nem a nyelvi elemek törlődéséből adódik, hanem korlátozódik a nyelvi elemekhez való hozzáférés az afázia súlyosságától függően, s éppen ezért a két vizsgálati csoport teljesítményének különbsége a mennyiségi mutatók mentén ragadható meg.

Felhasznált irodalom:

- Blumstein, S. E., & Amso, D. (2013). Dynamic Functional Organization of Language: Insights From Functional Neuroimaging. *Perspectives on Psychological Science*, 8(1), 44–48.
- Hickok, G., Poeppel D. (2004). Dorsal and ventral streams: A framework for understanding aspects of the functional anatomy of language. *Cognition* 92/1–2: 67–99.
- Hickok, G., Poeppel D. (2007). The cortical organization of speech processing. *Nature Reviews Neuroscience* 8/5: 393–402.
- Kaplan, E., Goodglass, H., & Weintraub, S. (2001). *The Boston Naming Test*. Lea and Febiger.
- Lindenberg, R., Fangerau, H., & Seitz, R. J. (2007). “Broca’s area” as a collective term? *Brain and Language*, 102(1), 22–29.

„A kutatás az Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-17-3 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának támogatásával készült”